

İNTERNET ÜZERİNDEN ÇOCUK PORNOGRAFİSİ VE MÜCADELEDE YAŞANAN SIKINTILAR

Child Pornography on Internet and the Challenges in Combating

Yusuf UZUNAY*

Mustafa KOÇAK**

Özet

Gelişen teknoloji ile birlikte suçlar dijital ortama kaymaya başlamış ve bilişim suçları, yüksek teknoloji suçları, bilgisayar suçları gibi kavramlar oluşturulmuştur. İnternetin giderek yaygınlaşması suçları oluşturan materyallerin de kolay bir şekilde dağıtılması ve pazarlanması sonucunu doğurmuştur. Son yıllarda, bilişim suçları bağlamında en önemli ve geniş boyutta gerçekleşen suç olarak çocuk pornografisi görülmektedir. Bu makalede, çocuk haklarının en büyük ihlali olarak telaffuz edilen ve çocuklar üzerinde çok derin yaralar oluşturan çocuk pornografisi suçu, bir çok boyutta ele alınmış olup, değişik devletlerde yapılan istatistikler ve operasyonlar çerçevesinde yaşanan sıkıntılar ve mücadele yöntemleri anlatılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilişim Suçları, Çocuk Hakları, Çocuk Tacizi, Pornografi, Çocuk Pornografisi, Pedo, Pedofili.

Abstract

With the developments in technology, the crime has begun to shift towards digital environment and such concepts as the cyber crime, advanced technological crime, computer crime have come to forefront. The proliferation of Internet services has gradually led to the distribution and marketing of the materials used in the crime. Recently, the child pornography has been seen as the most important and large scaled crime in terms of cyber crime. In this article, the child pornography which is considered as the greatest violation of the right of the children and also the one bringing about huge damages over the children is evaluated from different aspects and the difficulties to be met and the combating strategies are mentioned in a framework involving the different statistics from several countries and some example operations.

Key Words: Cyber Crime, Child Rights, Child Abuse, Pornography, Child Pornography, Pedo, Pedophilia.

* Komiser Yard., Ankara Emniyet Müdürlüğü Bilgi İşlem Şube Müdürlüğü Bilişim Suçları Bürosu, yuzunay@ankara.pol.tr

** Komiser Yard., Ankara Emniyet Müdürlüğü Bilgi İşlem Şube Müdürlüğü, Bilişim Suçları Bürosu, mkocak@ankara.pol.tr

PBD, 7 (1) 2005, ss. 97-116.

Giriş

Bilişim Suçları alanında, son zamanlarda oldukça sık karşılaşılan suç tiplerinden biri olan çocuk pornografisi, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerle birlikte geleceğin en büyük tehditlerinden birini oluşturmaktadır. Hukuksal, toplumsal, ahlaki ve sosyal dokuları zedeleyen bu konu, sadece ulusal bazda değil, uluslar arası literatürde de dünyayı tehdit eden sorunlar arasında başı çekmektedir.

Teknolojik gelişmeler ve özellikle internetin bu denli yaygınlaşması, çocuk pornografisi ticaretine küresel bir kimlik kazandırmış olup, akıl almaz bir hızla gelişmesine neden olmuştur. Son yıllarda çocuk pornografisi, ticaret anlamında da dengeleri değiştirmiş ve pazarda en çok trend gösterilen sanayilerden biri olarak yerini almıştır. Bu da, hızlı artışın bundan sonra da devam edeceğinin bir göstergesidir.

Mücadele bağlamında bir çok sıkıntı ile karşılaşılmaktadır. Temel olarak bilişim suçlarında yaşanan sıkıntılar, çocuk pornografisi için de geçerli olup, ek olarak psikolojik, toplumsal ve sosyal anlamda da sıkıntılar bulunmaktadır. Özellikle işin içerisinde insan faktörünün bulunması ve çocukları kapsamı açısından da mücadele, ayrı bir hassasiyet ve önem kazanmaktadır.

Bu makalede çocuk pornografisi, bir çok boyutta ele alınmış olup, konu hakkında genel bir bakış açısı kazandırılması amaç edinilmiştir. Bu bağlamda, ilk olarak çocuk pornografisi alanında yapılan tanımlamalara ve kanuni düzenlemelere bölüm 2 ve bölüm 3'te yer verilecektir. Bölüm 4'te mücadele esnasında yaşanan genel sıkıntılara göz atıldıktan sonra, 5. ve 6. bölümlerde olayın önemini daha çok vurgulamak adına, çocuk pornografisinin zararlı etkilerinden ve hacminden bahsedilecektir. 8. bölümde yeni teknolojilerin çocuk pornografisi üzerindeki etkileri incelenecek ve 9. bölümde özellikle Türkiye açısından çocuk pornografisi ile ilgili yaşanan sıkıntılar değerlendirilecektir. Sonuç bölümünde ise makalenin genel bir değerlendirmesi yapıldıktan sonra, bu suçların önüne geçebilmek için neler yapılabileceğine dair önerilerde bulunulacaktır.

1.Çocuk Pornografisi Tanımları

Günümüze kadar, çocuk pornografisi alanında bir çok tanım karşımıza çıkmaktadır. Öncelikle pornografi kavramına bakarsak, Yeni Oxford sözlüğünde şöyle bir tanım yer almaktadır: *“Estetik ve hissel duygulardan çok, erotik duyguları uyarmayı amaçlayan cinsel organ ve eylemlerin görüntüsünü veya tanımını açık bir şekilde içeren materyallerdir.”*

Pornografi için yapılan bu tanım, içerik anlamında çoğu ulusal ve uluslar arası literatürde benzer şekilde karşımıza çıkmaktadır. Çocuk haklarını korumaya yönelik, Birleşmiş Milletler tarafından oluşturulan Çocuk Hakları Sözleşmesine (UN, 1989) ek olarak, üye devletler arasında 25.05.2000'de imzalan bir protokolda çocuk pornografisi, *“Çocuğun gerçekte veya taklit suretiyle bariz cinsel faaliyetlerde bulunur şekilde herhangi bir yolla teşhir edilmesi veya çocuğun cinsel uzuvlarının, ağırlıklı olarak cinsel amaç güden bir şekilde gösterilmesidir.”* şeklinde tanımlanmıştır.

Yine Avrupa Konseyinin Bilişim Suçları Sözleşmesinde (EC, 2001) çocuk pornografisi, *“bir küçüğün cinsel olarak kullanılmasını, küçük gibi görünen bir kişinin cinsel olarak kullanılmasını, bir küçüğü temsil eden gerçekçi bir imajın cinsel olarak kullanılmasını görsel olarak içeren pornografik materyaldir.”* şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımda geçen "küçük" den kasıt 18 yaşın altındaki herkeştir. Taraf devletler buna karşın, 16 yaşından az olmamak üzere daha düşük bir yaş sınırı belirleyebilmektedir.

Çocuk pornografisinde, en çok telaffuz edilen kavramlardan biri de “pedofili” kavramıdır. Pedofili, erişkin bir kimsenin, küçük çocukları cinsel açıdan çekici bulması ve onlara cinsel eğilim duyması olarak tanımlanmaktadır. Amerikan Psikoloji Derneği'ne göre pedofili'nin kriterleri şu şekilde tanımlanmıştır (APAS, 2003) :

- En az altı aylık bir süre zarfında, ergenlik çağına henüz girmemiş çocuk veya çocuklara (Genellikle 13 yaş ve altı) karşı, cinsel fantezi duyma, cinsel eylemde veya zorlamada bulunma
- Kişinin, psikolojik sorunları nedeniyle bu tür bir eylemde bulunması
- Eylemi gerçekleştiren kişinin, en az 16 yaşında olması ve çocuktan en az 5 yaş büyük olması

2.Çocuk Pornografisinin Kanuni Boyutu

Bu makalede, çocuk pornografisinin kanuni boyutu iki başlık altında incelenecektir. Bunlar:

- Uluslar arası kanuni durum
- Türkiye'deki kanuni durum

2.1.Uluslar Arası Kanuni Durum

Çocuk pornografisi, son zamanlarda karşımıza oldukça sık çıkan ve çocuk hukuki haklarını en bariz şekilde ihlal eden önemli bir konudur. Çocuk haklarını korumaya yönelik, uluslar arası boyutta çeşitli çalışmalar mevcuttur. Örneğin 20.11.1989'da Birleşmiş Milletler tarafından Çocuk Hakları Sözleşmesi (CRC - Convention on the Rights of the Child) kabul edilmiştir (UN, 1989). ÇHS'nin 34. maddesinde şunlar ifade edilmektedir:

“Üye taraflar çocukları, cinsel tacizin bütün çeşitlerine karşı koruyacağını taahhüt eder. Bu amaçlar çerçevesinde üye taraflar, çocukları aşağıda belirtilen hususlardan korumak için bütün ulusal, iki taraflı ve çok taraflı tedbirleri alacaklardır:

- *Çocukların yasadışı cinsel eylemlere katılmaması için gerekli önlemler*
- *Çocukların yasadışı cinsel içerikli şovlarda ve fahişelikte kullanılmaması*

- *Çocukların sömürücü bir şekilde pornografik sunu, şov ve materyallerde kullanılmaması.*"

ÇHS Madde 19'da ise ayrı yeten şunlar belirtilmiştir :

"Üye taraflar çocukları ailelerden, çocuk bakıcılarından veya çocuğun bakımını üstlenen herhangi bir şahıstan, fiziksel ve akli şiddetten, yaralanmadan ve kötüye kullanmadan, ihmalcı ve kayıtsız davranıştan, kötü davranma veya sömürüden, cinsel tacizin bütün çeşitlerinden korumak için gerekli kanuni, yönetsel, sosyal ve ekonomik bütün önlemleri alacaklardır."

1996 yılında, Stockholm'da düzenlenen "Çocukların Cinsel ve Ticari Sömürüsü" isimli Birinci Dünya konferansında da, benzer konulara değinilmiş; ülkelerin çocuk pornografisi (bulundurma da dahil) ve diğer yasadışı cinsel eylemleri içeren pornografi, çocuk ticareti ve çocuk fahişeliği konularında aracılık edenlere, satış veya alım yapanlara yönelik suç fiili oluşturmak için ulusal kanunlarını güçlendirmesi, geliştirmesi ve kanun maddelerini uygulaması gerektiği vurgulanmıştır (CSEC, 1996).

Yine 1999 yılı Haziran ayında, Uluslar arası Çalışma Örgütü "Çocuk İş Gücünün En Kötü Yönleri" başlıklı Sözleşme 182'yi benimsemiştir (WFCL, 1999). Burada "*Çocuk Satışı ve Ticareti gibi her çeşit kölelik veya köle benzeri muamele, pornografide kullanmak üzere çocuklara fahişelik teklif edilmesi veya başkalarına ayarlanması*" gibi ifadelerle yer verilmektedir.

Avrupa Konseyi tarafından yayınlanan Bilişim Suçları Sözleşmesi'nin 9. Maddesinde ise, "*Çocuk Pornografisi ile Bağlantılı Suçlar*" başlığı altında şu hususlara değinilmiştir (EC, 2001):

" Her bir Taraf devlet, bir hak olmaksızın kasıtlı olarak

- a) bilgisayar sistemi vasıtasıyla dağıtmak amacıyla çocuk pornografisi üretmek,*
- b) bilgisayar sistemi vasıtasıyla çocuk pornografisini temin edilebilir hale getirmek veya göstermek,*
- c) bilgisayar sistemi vasıtasıyla çocuk pornografisini aktarmak veya dağıtımını yapmak,*
- d) kendisi veya başkası için bilgisayar sistemi vasıtasıyla çocuk pornografisi temin etmek,*
- e) bir bilgisayar sisteminde veya bilgisayar veri depolama ortamında çocuk pornografisine sahip olmak*

Fiillerinden sorumlusu tutulması için gerekli kanuni düzenlemeyi yapmalı ve ihtiyaç duyulan önlemleri almalıdır."

2.2. Türkiye'deki Kanuni Durum

Türkiye'deki çocuk pornografisi ile ilgili kanunlar, ikiye ayrılabilir. Bunlar :

- Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi Yönünden
- Türk Ceza Kanunu Yönünden

2.2.1. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi Yönünden

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi Türkiye’de, 14 Eylül 1990’da imzalanmakla birlikte, 9 Aralık 1994’de 4058 sayılı Kanunla kabul edilip, 27.01.1995 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Birleşmiş Milletler tarafından daha sonraları bu protokole çocuk satışı, çocuk fahişeliği ve çocuk pornografisi ile ilgili ek bir protokol eklenmiştir. Ek protokolü imzalayan ülkelerde "çocuk satışı ve değişimi", "çocukların cinsel obje olarak kullanılması", "fahişelik yapması ve buna zorlanması" ile çocuk pornografisi tümüyle yasaklanmıştır. Bu ek protokol, Türkiye’de de TBMM tarafından 9 Mayıs 2002’de yasalaşmış ve 14 Mayıs 2002’de Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir (Resmi, 2002).

2.2.2. Türk Ceza Kanunu Yönünden

765 Sayılı Türk Ceza Kanununda, çocuk pornografisine yönelik ek bir madde bulunmamakta, bu tür fiilleri işleyenler, Türk Ceza Kanunu’nun İkinci Kitabının “Adabı umumiye ve nizamı aile aleyhine cürümler” başlıklı Sekizinci Babının 426,427 ve 428.maddeleri esas alınarak para cezası ile cezalandırılmaktadırlar. Çocuk pornografisi gibi çok hassas bir konuda, özel bir kanuni düzenlemenin bulunmaması ve mevcut yasalar çerçevesinde sadece para cezası ile cezalandırmanın olması, çocuk pornografisi ile mücadeleyi çok güç hale getirmektedir. Çocuk tacizcileri bu işten kazandıkları paranın çok az bir miktarını, aldıkları cezaya ödeyip, işlerine kaldıkları yerden devam etmektedirler. Bu durum aynı zamanda emniyet güçlerinin caydırıcılık etkisini azaltmakla birlikte, polislin suçla mücadele konusundaki psikolojisini de olumsuz yönde etkilemektedir.

5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanununun 26.09.2004 tarihinde kabulüyle birlikte, çocuk pornografisi ve bunun ticaretini yapanlara yönelik, hürriyeti bağlayıcı yaptırımları olan yeni maddeler, “Müstehcenlik” başlığı altında ceza kanunundaki yerini almıştır. Ceza Kanununun 6. Maddesinin 1 Fıkrasının b bendine göre, çocuk deyiminden henüz 18 yaşını doldurmamış kişi anlaşılmalıdır.

Müstehcenlik

Madde 226

1 -

- A) *Bir çocuğa müstehcen görüntü, yazı veya sözleri içeren ürünleri veren ya da bunların içeriğini gösteren, okuyan, okutan veya dinleten,*

- B) Bunların içeriklerini çocukların girebileceği veya görebileceği yerlerde ya da alenen gösteren, görülebilecek şekilde sergileyen, okuyan, okutan, söyleyen, söyleten,
- C) Bu türünleri, içeriğine vakıf olunabilecek şekilde satışa veya kiraya arz eden,
- D) Bu türünleri, bunların satışına mahsus alışveriş yerleri dışında, satışa arz eden, satan veya kiraya veren,
- E) Bu türünleri, sair mal veya hizmet satışları yanında veya dolayısıyla bedelsiz olarak veren veya dağıtan,
- F) Bu türünlerin reklamını yapar,

Kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis ve adli para cezası ile cezalandırılır.

2- Müstehcen görüntü, yazı veya sözleri basın ve yayın yolu ile yayımlayan veya yayımlanmasında aracılık eden kişi altı aydan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

3- Müstehcen görüntü, yazı veya sözleri içeren türünlerin üretiminde çocukları kullanan kişi, beş yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu türünleri ilkeye sokan, göğüllan, satışa arz eden, satan, nakleden, depolayan, baskıların kullanımına sunan veya bulunduran kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

4- Şiddet kullanılarak, hayvanlarla, ölmüş insan bedeni üzerinde veya doğa olmayan yoldan yapılan cinsel davranışlarla ilişkili yazı, ses veya görüntüleri içeren türünleri tırlı, ilkeye sokan, satışa arz eden, satan, nakleden, depolayan, baskıların kullanımına sunan veya bulunduran kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

5- Üç ve dörtüncü fıkralarda türünlerin içeriğini basın ve yayın yolu ile yayımlayan veya yayımlanmasında aracılık eden ya da çocukların görmesini, dinlemesini veya okumasını sağlıyan kişi, altı yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Bu maddenin özellikle 3. fıkrasında geçen ifade, açıkça çocuk pornografisi üreticileri için almaktadır. Aynı zamanda "basın ve yayın yolu ile yayımlayan", "yayımlanmasında aracılık eden", "başkalarının kullanımına sunan" gibi ifadeler de çocuk pornografisinin ne şekilde olursa olsun (Web sitesi, CD v.b) dağıtımını yasaklamaktadır.

Çocuk pornografisi dışında, çocuklara yönelik cinsel istismarla ilgili 765 sayılı Türk Ceza Kanunundaki maddeler, 5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanununda da yerini almıştır. Bu makale kapsamında, çocuklara yönelik bütün cinsel suçlara değil de, çocuk pornografisine odaklanıldığı için sadece Müstehcenlik maddesi incelenmiş olup, göçüğe yönelik cinsel eylemlerle ilgili Yeni Türk Ceza Kanunundaki diğer maddelere Ekliden ulaşılabılır.

3.Çocuk Pornografisindeki Genel Sıkıntılar

Çocuk pornografisi alanındaki genel sıkıntılara baktığımızda, dört başlık altında toplayabiliriz:

- Tanımlamalar Arasındaki Farklar
- Yetişkin ve Çocuk Pornografisi Ayrımı
- Ülkelerin Kanunlarındaki yaş Farklılıkları
- Uluslar arası İşbirliği ve Ortak Kanunlar

3.1.Tanımlamalar Arasındaki Farklar

Tanımlamalara bakıldığında çoğunda, temel olarak “çocukları veya küçükleri içeren cinsel eylemi temsil eden görüntü veya figürler” ifadesine benzer ifadelerle rastlanılmaktadır. Fakat özellikle bazı noktalarda belirgin farklar olduğu da göze çarpmaktadır. Örneğin; çocuk pornografisi kapsamında bazı tanımlar, çocuğu temsil eden her türlü görsel ve sesli materyali içerirken, bazı tanımlara göre resimler, çizimler ve çizgi filmler çocuk pornografisi kapsamına alınmamaktadır. Bu da çocuk pornografisi suçunun sınırlarının, tam olarak belirlenememesi anlamına gelmektedir.

Çocuk pornografisi alanında yapılan son çalışmalardan sonra, ÇHS'nin çocuk satışı, çocuk fahişeliği ve çocuk pornografisi alanında yaptığı tanımlamalar geniş kabul görmüştür (UN, 1989). Fakat yine de bu tanımlar ışığında, içerisinde gerçek bir çocuğun bulunmadığı yapay imajların ve çocuk şeklinde yapay maketlerin(pseudo-child), çocuk pornografisi olarak sayılıp sayılmayacağını çıkartmak oldukça zordur.

3.2.Yetişkin ve Çocuk Pornografisinin Ayrımı

Bazı ülkelerin kanunlarında, yetişkin pornografisi suç olarak kabul edilmeyip, sadece çocuk pornografisi suç kapsamında değerlendirilirken, bir takım ülkelerde ise yetişkin pornografisine çok az bir ceza uygulanmakla birlikte, çocuk pornografisine giren suçlar ağır cezalar arasında yer almaktadır. Bir olay esnasında, kişinin çocuk olarak mı, yoksa yetişkin olarak mı addedileceği konusu ise, büyük bir soru işareti olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü kanunlarda buna yönelik kesin bir sınır belirtilmemiştir.

Pratikte uygulanan uygulamalara bakıldığında, pornografik içerikli bir imajdaki çocuk, fiziki özellikleri bakımından büyük gösteriyorsa yetişkin sınıfında sayılmaktadır. Fakat bir kişinin yetişkin mi, yoksa çocuk mu gösterdiği çok göreceli bir kavramdır. Sonuç olarak, küçük yaşlardaki bir kişi her ne kadar fiziki açıdan büyük görünse de, gerçekte bir çocuk olduğu için bu tür olaylardan korunamamakta, psikolojik ve sosyal açıdan zarar görmektedir.

Bu belirsizlik polis tarafından yapılan operasyonlarda da büyük sıkıntılar yaratmakta, elde edilen materyallerde kişinin yetişkin olup olmadığı tam olarak belirlenemediğinden, gerekli işlemler de yapılamamaktadır. Örneğin

Ankara Emniyet Müdürlüğü Bilişim Suçları Büro Amirliği tarafından gerçekleştirilen “Kara Lazer” operasyonu çerçevesinde yapılan incelemelerde, bir video görüntüsündeki şahsın yaşı tam olarak belirlenemediği için, mahkemeye delil olarak da sunulamamıştır (AEM, 2004). Bu tip hadiseler, çocuk pornografisi ile mücadele eden birimlerin konuya olan hassasiyetlerini de önemli ölçüde azaltmaktadır.

3.3. Ülkelerin Kanunlarındaki Yaş Farklılıkları

Ülkelerin kanunlarında yer alan konuyla ilgili maddelere bakıldığında, kişiye has değişik yaş sınıflandırmaları göze çarpmaktadır (Interpol, 2004). Bunlar içerisinde en sık kullanılanlar bir bireyin yetişkinlik yaşı, cinsel yetişkinlik yaşı ve evlilik yaşıdır. Çocuk pornografisi alanındaki sıkıntılardan bir tanesi de, ülkelerde değişiklik gösteren bu yaş sınıflandırmaları ve buna bağlı olarak da uluslar arası boyutta kesin tanımlamaların yapılamamasıdır. Örneğin cinsel yetişkinlik yaşı altındaki kişileri çocuk olarak addeden bir kanuna, Türkiye’de atıfta bulunulması oldukça zordur. Çünkü Türkiye’de böyle bir yaş sınıflandırması yoktur.

Olaya sınıflandırma boyutuyla değil de, doğrudan yaş sınırı açısından bakıldığında ise sorunlar yine çözülememektedir. Çünkü ülkeler bazında çocuk pornografisi olarak kabul edilen yaş sınırları incelendiğinde, büyük farklılıklar göze çarpmaktadır (Bkz Tablo 1). Ülkelerin bir kısmında 12, 15 gibi çok küçük yaşlar sınır olarak kabul edilirken, kimi ülkelerde bu sınır 16, kimisinde ise 17, 18 yaşlarına kadar varmaktadır. Bazı ülkelere göre de herhangi bir yaş sınırlandırılması getirilmeyip, “ergenliğe henüz girmemiş olan herkes çocuktur” şeklinde tanımlar yer almaktadır.

Tablo 1: Bazı Ülkelerdeki Cinsel Yetişkinlik Yaşları¹ (Interpol, 2004)

Ülke İsmi :	Cinsel Yetişkinlik Yaşı :
Amerika	16
İngiltere	16 (Eşcinsel erkekler için 18)
Almanya	Belirtilmemiş (Evlilik için 18 belirtilmiştir)
Norveç	16
Polonya	15
Japonya	13
Kanada	14
Danimarka	15
Türkiye	Belirtilmemiş (evlilik yaşı erkekler için 17, bayanlar için 15 yetişkinlik yaşı 18)

¹ Tabloda cinsel yetişkinlik yaşlarının kullanılmasının sebebi, bu tür bir sınıflandırmanın bulunduğu ülkelerde çocuk pornografisinin yaş sınırı olarak, cinsel yetişkinlik yaşının kullanılmasıdır.

Yaş sorunu yüzünden, çocuk pornografisi alanındaki çoğu olay sonuçsuz kalmaktadır. Örneğin Amerika'da tespit edilen bir çocuk pornografisi sitesindeki çocukların yaşlarının 15 olduğunu ve bu sitenin de Japonya üzerindeki bir web sunucudan yayın yaptığını düşünelim. Her ne kadar Amerika'da 16 yaş ve altı çocuk pornografisi olarak kabul edilse de, Japonya'da bu yaş sınırı 13 olduğundan, herhangi bir kanuni işlem yapılamamaktadır (Bkz Tablo 1).

3.4. Uluslar Arası İşbirliği ve Ortak Kanunlar

Çocuk pornografisi alanında saydığımız sıkıntıların çoğu aslında, ülkeler arasında ortak bir işbirliğinin bulunmamasından kaynaklanmaktadır. Gelişen bilgi ve iletişim teknolojileri sayesinde, dünya gittikçe küçülmekte ve küreselleşme gerçekleşmektedir. Artık bazı konularda, ülkeler arası fiziki sınırlar kalkmış, dünya tek bir bütün haline gelmiştir. Bunun da en bariz örneği internettir denilebilir.

Bilişim suçlarının çoğunda olduğu gibi, çocuk pornografisinin de büyük bir bölümü, internet üzerinden gerçekleşmektedir. Dolayısıyla, global bir ortamda gerçekleşen suçlarla mücadele noktasında, lokal olarak yapılan çabalar çoğu zaman yetersiz kalmaktadır. Konunun daha iyi anlaşılması açısından, birden fazla ülke üzerinden gerçekleşen bir internet bağlantısını düşünelim²; Bu tip bir bağlantı ile meydana gelmiş bir bilişim suçunu, uluslar arası kanunlar ve işbirliği olmaksızın çözmek neredeyse imkansızdır.

Kanunlar arası yaş farklılıklarının dışında, bazı ülkelerde çocuk pornografisine yönelik hiçbir düzenleme bulunmamaktadır. Yapılan incelemelerde çocuk pornografisine kaynaklık eden ülkelerde başı Rusya çekmekle birlikte internet üzerinden çocuk pornografisine en rahat ulaşılan siteler de, Rusya üzerinden yayın yapmaktadır (Carr, 2001; AEM, 2004). Bunun en büyük sebebi, Rusya'da çocuk pornografisine yönelik herhangi bir kanuni düzenlemenin bulunmamasıdır (Interpol, 2004). Dolayısıyla Rusya'dan yayını gerçekleştiren bir çocuk pornografisi sitesine, uluslar arası kanunlar ve işbirliği olmadan müdahale de mümkün olmamaktadır.

4. Çocuk Pornografisinin Sınıflandırılması

Çocuk pornografisinde, değişik sınıflandırmalar göze çarpmaktadır. Bu sınıflandırmaların içerisinde en çok kullanılanlar ise şunlardır:

1. Çocuk Pornografisinin Genel Anlamda Sınıflandırılması:
 - Çocuklarla birlikte yetişkinlerin de yer aldığı olaylar
 - Sadece çocukların yer aldığı olaylar
2. Çocuk Pornografisinin Görüntü veya İmaj Bazında Sınıflandırılması:

² Günümüzde çoğu saldırgan tespit edilmeyi güçleştirmek için, hedefe birden fazla nokta üzerinden gitmektedir. Bu da başka ülkelerdeki bilgisayarları ele geçirmek veya vekil sunucu olarak adlandırdığımız ve başkalarının kendi sistemi üzerinden internet'e çıkmasına izin veren sistemleri kullanılarak gerçekleştirilebilmektedir.

- Bir çocuğun veya çocukların cinsel içerikli görüntüleri
- Çocukların cinsel organlarının görüntüleri
- Bazen çok küçük yaştaki çocukları hatta bebekleri içeren, acımasızca anal veya vajinal olarak ırza geçme, cinsel kölelik, oral seks, hayvanlarla birlikte cinsel ilişki ve cinsel tacizin bütün çeşitlerini gösteren olay görüntüleri

5. Çocuk Pornografisinin Zararlı Etkileri

Çocuk pornografisi temel olarak 2 suç kapsar denilebilir. Bunlar çocukların cinsel amaçlı kötüye kullanımı ve bunun temsil edilmesidir. Bu tür olaylar sonucunda çocuklarda oluşacak zararlı etkiler, çoğu uluslararası seminerde tartışılmıştır (Warburton, 2001).

1999 yılında, İngiltere Sağlık Departmanı tarafından yapılan bir araştırma çerçevesinde, cinsel tacize maruz kalmış çocukların %50'sinde aşağıdaki bozukluklar saptanmıştır (Jones and Ramchandani, 1999):

- Depresyon
- Travma sonrası stres bozukluğu
- Davranış bozuklukları
- veya bunların kombinasyonları.

Yine bu araştırma kapsamında, cinsel taciz sonrası evden uzaklaşan çocuklarda yukarıdaki bozukluklara daha fazla rastlanıldığı belirtilmiş olup, bozuklukların rastlandığı çocukların %59'unda intihar düşüncesi ve %66'sında ise hissel ve davranışsal problem belirtileri olduğu saptanmıştır.

Diğer bir araştırmaya göre çocuklara cinsel tacizde bulunanların %50'sinden fazlasının, kendilerinin de cinsel tacize uğramış olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca İngiltere'de yapılan çalışmalarda da çocuk fahişeliği ile çocuk pornografisi üretimi arasında sıkı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır (WPCR, 2003).

Çocuk pornografisi içeren bir imajdan, çocuğu tespit edip, yerini belirlemenin yetkililer tarafından çok zor olduğu belirtilmektedir. Wonderland olayında³ resimleri olan 1263 farklı çocuktan sadece 16'sı teşhis edilebilmiştir (Hürriyet, 1998). Kişiler teşhis edilse dahi, olayların kişiler üzerinde yarattığı olumsuz etkileri düzeltmek, neredeyse hiç mümkün olmamıştır.

Ülkelerdeki polis birimleri, çocuk pornografisinde kullanılan resimlerden kişileri belirleme bağlamında değişik çalışmalar yürütmektedir. Bazıları aranan şahısların resimlerini sosyal örgütlere veya okullara dağıtırken, bazıları ise merkezileştirilmiş veri tabanına kayıtlı resimlerden dijital görüntü

³ 1998 yılında, dünya çapında 14 ülkeyi (ABD, İngiltere, Avustralya, Avusturya, Finlandiya, Fransa, Yunanistan, Almanya, İtalya, Norveç, Portekiz ve İsveç) kapsayan ve 100 kişinin gözetimine alınmasıyla sonuçlanan çocuk pornografisi operasyonu.

tanıma gibi teknolojik yöntemleri kullanarak sonuca ulaşmaya çalışmaktadır. Bu bağlamda, Türkiye’de de Ankara Emniyet Müdürlüğü Bilişim Suçları Büro Amirliğince, çocuk pornografisi materyallerinin bulunduğu bir veri tabanı oluşturulmuştur. Oluşturulan bu veritabanından, ülke genelinde kaybolan veya kaçırılan çocukların resimleri taranmak suretiyle, çocuk pornografisi ticaretinde kullanılıp kullanılmadıkları tespit edilmeye çalışılmaktadır (AEM, 2004). Emniyet güçleri açısından medya yoluyla arama yöntemi, çocukta daha sonraları bazı ruhsal bozukluklara neden olabileceği düşüncesiyle, genelde tercih edilmeyen bir yöntemdir. Buna rağmen Almanya gibi bazı ülkelerde, bu yöntem de kullanılmaktadır.

Utting, raporunda (Utting, 1997) Amerika’da yapılan 2 çalışmaya değinmektedir. Birinci çalışma, 1984 yılında Şikago (Chicago) polisi tarafından gerçekleştirilmiştir. Buna göre, çocuk pornografisi ile ilgili materyal bulundurma suçundan yakalanan şahısların, kendilerinin de çocuklara cinsel tacizde bulunurken fotoğraflarının olduğu tespit edilmiştir. İkinci çalışma ise Amerika Gümrüğü tarafından yapılmış ve çocuk pornografisi materyallerini satın alan kişilerin yaklaşık %80’inin, kendilerinin de aktif olarak bu işi yaptıkları tespit edilmiştir.

Yine 2004 yılında, Ankara Emniyet Müdürlüğü Bilişim Suçları Büro Amirliği tarafından yapılan “Kara Lazer” operasyonu çerçevesinde, çocuk pornografisiyle uğraşan dört kişi, yaklaşık 1600 adet pornografik içerikli CD ile birlikte yakalanıyor ve alınan materyaller üzerinde yapılan incelemeler esnasında, yakalanan kişilerden bir tanesinin, yaşı tam olarak belirlenemeyen ama küçük olduğundan kuvvetle şüphelenilen bir kızla aktif olarak cinsel ilişkiye girdiği ve bunu gizli kamera çekimi ile videoya aldığı tespit ediliyor (AEM, 2004).

Yapılan bütün bu tespitler, çocuk pornografisi ticareti ile uğraşanların, oluşturdukları materyallerde (resim, video v.b) kendilerinin de bizzat bu işin içinde aktif olarak rol oynayabilecekleri ihtimalini doğurduğu gibi, özellikle polisin bu yönden de detaylı araştırma yapması gerekliliğini ortaya koyuyor.

Lancashire Üniversitesi Siber Uzay Araştırma Biriminden Rachel O’Connell, internet ortamındaki çocuk tacizcilerinin davranışları üzerinde kapsamlı bir araştırma yapmış ve çocuk pornografisini bir yetişkinin cinsel ilgisi adı altında “yasallaştırma ve normalleştirme” çabasında olduklarını tespit etmiştir (O’Connell, 1999). Aynı zamanda, Türkiye’de yapılan araştırmalar sonucunda da benzer kanılara varılmış ve operasyonlar sonucunda yapılan sorgularda, kişilerin çoğunun bu işi sadece cinsel meraktan yaptıklarını veya çocuk seviciler olduklarını söyleyerek kendilerini savundukları tespit edilmiştir (AEM, 2004).

6.Çocuk Pornografisinin Hacmi ve Ticari Boyutları

İngiltere Büyük Manchester Müstehcen Yayınlar Takımından Dedektif Terry Jones, 1995 yılındaki bir olayda çocuk pornografisi içeren ve çoğu imaj veya video formatında olan 12 materyal bulmuştur. 1999 yılındaki bir olay sonucunda ise 41.000 adet resim ele geçirilmiş olup, bu imajların 3 tanesi hariç diğerleri,

bilgisayar sistemleri üzerinde yapılan araştırmalar sonucu elde edilmiştir. Sayıların 4 yıllık bir süre zarfında bu kadar artması, iletişim ve bilgi teknolojilerindeki gelişmelerin (özellikle internetin yaygınlaşmasının) suç oranındaki artışı nasıl etkilediğini gözler önüne sermektedir (Carr, 2001).

Çocuk pornografisinin hacmi konusunda günümüzde kesin bir kaynak bulunmamakla birlikte, 20, 30 yıllık bir geçmişi olduğunu tahmin edilmektedir. Yapılan araştırmalar şunu gösteriyor ki; geçmişte sadece amatörler tarafından yapılan çocuk pornografisi, günümüzde organize gruplar tarafından yapılmaya başlanmıştır.

İnternet teknolojisinin günümüzde ulaştığı nokta sayesinde, çocuk pornografisi çok büyük bir pazar olmakla kalmayıp, çok yüksek miktarda materyal talebini de beraberinde getirmektedir. Son yıllarda Çocuk Pornografisi Sanayisinin, uluslar arası ve ticari yönden oldukça büyük bir sanayi olduğunu söyleyebiliriz. Amerika'da çocuk pornografisinin, yıllık yaklaşık 2-3 milyar dolar hacme sahip büyük pazarlardan biri olduğu belirtilmektedir (Carr, 2001).

1996 yılının Mayıs ayında, Amerika Posta Servisi tarafından yapılan bir operasyon çerçevesinde tutuklanan kişinin, 7 yaşına kadar varan Meksikalı çocukların filmlerini çektiği ve şirketinin de bu işlerden o zamanın parasıyla yılda yaklaşık 0,5 milyon dolar kazandığı tespit edilmiştir. Bütün bu veriler, çocuk pornografisinin hacminin ne kadar büyük olduğunun kanıtı ve yıllar geçtikçe de katlanarak artacağının bir göstergesidir (Carr, 2001).

Bazı ülkelerde, çocukların illegal olarak pornografik eylemlerde kullanıldığı yöresel şovlar da yapılmaktadır. Örneğin Goa'da göçmen fahişe kadınların, ergenliğe gelmemiş kızlarına, barlarda erotik danslar yaptırıldığı tespit edilmiştir (INSAF, 1995).

John Hopkins Üniversitesinin Koruma Projesine göre, bazı toplumlarda çocuk trafiği çok yüksek seviyelerde seyretmektedir. Elde edilen verilere göre, Indiana'da 14 yaşındaki 200.000 Nepalli kızın seks kölesi olarak çalıştırıldığı, Sri Lanka'da yaşları 6 ila 14 arasında değişen 10.000 çocuğun geneleve düştüğü, 600.000 Taylandlı çocuğun fahişelik için satıldığı ve 1991-97 arasında Komboçyalı 15.000 kızın cinsel kölelik için satıldığı tespit edilmiştir (JHU, 2004). Son yıllarda yapılan çalışmalara göre çocuk pornografisine kaynaklık eden ülkelerde başı Rusya çekmekte, ikinci sırayı da Amerika almaktadır.

7.Yeni Teknolojilerin Çocuk Pornografisine Etkileri

Teknolojideki gelişmeler, hayatımızın bir çok alanına kolaylıklar getirdiği gibi, suçların da ciddi oranda artmasına yol açmıştır. Yeni teknolojilerin çocuk pornografisine etkileri üç başlık altında incelenebilir:

- İmaj oluşturma ve kayıttaki kolaylıklar
- Kesintisiz dönüşüm(morphing) ve sözde(pseudo) pornografi
- İnternet'in Etkisi

7.1. İmaj Oluşturma ve Kayıttaki Kolaylıklar

Günümüzde kolay ve ucuz bir şekilde erişilebilen video kameralar, video-kaset kayıt ediciler, bilgisayarlar, tarayıcılar, dijital kameralar ve buna benzer bir çok çeşit teknolojik aygıt sayesinde, imaj oluşturma ve kayıt etme gibi işlemler çok hızlı bir şekilde yapılmaktadır. Bu da çocuk pornografisinin üretimi, dağıtımı ve kaydedilmesi esnasında bu tip cihazlardan yararlanma oranını epey arttırmaktadır.

7.2. Kesintisiz Dönüşüm (Morphing) ve Sözde (Pseudo) Pornografi

Bir çok ülkede yer alan çocuk pornografisi tanımlarında, görüntü veya imajda mutlaka gerçek bir çocuğun bulunması gerekliliği öngörülmektedir. Bu tür ülkelerin kanunlarındaki boşluklar çocuk pornograficilerinin işini oldukça kolaylaştırmaktadır.

Günümüzde bilgisayar ve iletişim teknolojileri sayesinde, gerçek ile ayırt edilemeyecek derecede görüntüler oluşturulabilmektedir. Hatta ve hatta görüntülerde, bilgisayar ile üretilmiş sahte kişilerin arka planındaki her şey gerçek dünya nesnelere bile olabilmektedir. Gerçek dışı, bilgisayar ile üretilmiş kişileri kullanarak bilgisayar ortamında pornografi olayını canlandırmaya *sözde (pseudo) pornografi* denilmektedir. Sözde pornografinin dışında çok sık rastlanılan tekniklerden biri de, gerçek görüntüleri başka görüntülere dönüştürme işlemidir. Bu da *kesintisiz dönüşüm (morphing)* olarak tanımlanmaktadır.

Bazı grafiksel işlemler sonucunda, gerçek bir imaj üzerinde yapılan ufak değişikliklerle, yapay bir görüntü sağlanabilmektedir. Bu tip teknolojiler, elde edilen delillerin mahkeme esnasındaki geçerliliklerini zorlaştırmaktadır. Sivil toplum örgütlerine göre her ne olursa olsun, çocuğun cinsel anlamda temsil edilmesi kabul edilemez bir olgudur. Olaylarda gerçek bir çocuk olmasa bile, teknoloji ile oluşturulan görüntü veya imajlar bir çok kişiye izletilmektedir. Bu da izleyenler üzerinde kişilik bozukluklarına yol açarken, yetişkinler açısından da çocuklara yönelik cinsel istek oluşturma potansiyeli ile de çocuklar açısından büyük risk taşımaktadır.

7.3. İnternetin Etkisi

İnternet, ülkelerin sosyal, kültürel ve ekonomik yapılarını tekrar inşa eden çok büyük bir devrim olarak kabul edilmektedir. İnternet kadar hızlı gelişme oranına sahip başka bir teknoloji dünya üzerinde henüz var olmamıştır. İnternet'e bağlanıp, bütün dünyaya ulaşabilmek için sadece bir telefon görüşmesi ücreti ödemek yeterlidir. İnternet'in sunduğu imkanlar ile evimizdeki küçük bir oda, çok rahat bir şekilde tam donanımlı multimedya yayın merkezi haline dönüştürülebilir.

İnternet kullanıcıları arasında, en hızlı büyüyen grupları çocuklar oluşturmaktadır. Bunun sebebi internetin her eve girmesi ve özellikle de eğitim sisteminin bir parçası olarak kullanılmasıdır. Günümüzde çocuk tacizcileri de bunu fırsat bilip, tamamen internet üzerine yoğunlaşmışlardır.

İnternet bulunmadan önce çocuk pornografisi işi, özel toplantı yerlerine gidilip buralardan video ve benzeri materyaller temin edilerek gerçekleştirilirdi. Bu iş esnasında, hem çevreden tanıyan birileri tarafından görülme, hem de polis tarafından yakalanma riski çok fazla olduğundan, bu tür bir olaya cesaret etmek oldukça zordu. İnternet'in bulunması ve kişilerin kimliklerini internet üzerinden saklayabilmeleri ile birlikte bu işe kalkışanların sayısı da astronomik bir şekilde artmıştır. Sadece çocuk pornografisi açısından değil, yetişkin pornografisi açısından da internete çok büyük yönelimler olmaya başlamış ve hatta pornografik yayın satışlarında da büyük düşüşler gözlenmiştir. Örneğin Penthouse dergisinin 1980'lerde 3,5 milyon satış trendi varken, yıllar geçtikçe bu trend 850.000'e kadar düşmüştür ve yine Playboy dergisi, 5,3 milyon dolardan 46,6 milyon dolarlara varan yıllık zararlar yapmıştır (Carr, 2001).

Çocuk pornografisi bağlamında görüntü veya imaj oluşturma, bunları kayıt etme, kopyalama dağıtma ve pazarlama işlemleri internetteki bir çok teknolojiye dayanarak gerçekleştirilmektedir. Bu teknolojilerin öğrenilmesi, bu iş ile uğraşan diğer insanlara erişim, kurban ve materyal arama gibi işlemler için internet üzerinde belirli erişim noktaları kullanılmaktadır. Temel olarak 4 ana erişim noktası göze çarpmaktadır. Bunlar Web, Haber grupları, E-posta iletileri ve Chat odalarıdır. Aynı yeten son zamanlarda tespit edilme riskini en aza indirmek amacıyla, çocuk pornograficileri arasında değiş tokuş işlemleri için bire-bir (peer-to-peer)⁴ bağlantı yönteminin de çok ciddi bir şekilde kullanıldığı ortaya çıkmıştır.

8. Türkiye'de Yaşanan Sıkıntılar

Çocuk pornografisi, ülkemiz çocuklarını da çok ciddi oranda tehdit etmektedir. Özellikle ülkemizde internetin yaygınlaşmaya başlaması, bu teknolojiyi daha çok çocuk ve genç yaş gruplarının kullanması, içerik denetimi ve kontrolünün olmaması tehlike sinyallerini gün geçtikçe arttırmaktadır.

Uluslar arası platformda, internet üzerinden web sitesi yayınlayanlara yönelik veya web sunuculuğu⁵ hizmeti veren şirketlerin yayıncılık esaslarını düzenleyen, herhangi uluslar arası bir hukuki düzenleme bulunmadığı gibi ülkemiz kaynaklı yayın ve yayıncılık esaslarına ilişkin bir hukuki düzenleme de bulunmamaktadır. Bu da internet üzerinden çocuk pornografisi yayını ve ticaretini yapanların işini oldukça kolaylaştırmaktadır.

Türkiye'de, çocuk pornografisi ticareti, genellikle web siteleri üzerinden gerçekleştirilmektedir. Emniyet güçleri tarafından yapılan çalışmalarda, bu tip web sitelerinin çoğunun, Türkiye'de web sunuculuğu hizmeti veren fakat sunucularını yurt dışında barındıran şirketler tarafından yayımlandığı tespit edilmiştir (AEM, 2004). Asıl sorun, web sunuculuğu hizmeti

⁴ Bu tür bağlantı yöntemlerinde istemciler merkezi bir sunucuya değil de birbirlerine bağlanmaktadır yani bir istemci hem sunucu hem de istemci görevi görmektedir. Ör: Napster, Gnutella, E-donkey.

⁵ Genelde İngilizce kullanımıyla web hosting olarak literatüre geçen web sunuculuğu hizmeti, kişilere internet sitelerini yayınlayabilecekleri alanı tedarik etme anlamına gelmektedir.

veren şirketlerin, devlette herhangi bir kaydının tutulmaması ve bu şirketlerin kendilerinin de hizmet verdikleri alan adlarına yönelik detaylı ve doğru kayıt bulundurmamasıdır. Yapılan araştırmalarda, ilgili alan adı kayıtları incelendiğinde, büyük oranda sahte olan ve hiçbir geçerliliği bulunmayan bilgilere rastlanılmaktadır.

Yine başka bir sıkıntı ise, ülkemizde internet vasıtasıyla işlenen suçlar ve çocuk pornografisi suçları yönünden; suç yerinin tespiti, yer itibarıyla yetkili adli mercinin tayini, internet servis sağlayıcı şirketlerin suçun failine ve fiilin ispatına yönelik delillere ulaşma noktasındaki sorumlulukları gibi alanlarda herhangi bir yasal düzenlemenin bulunmamasıdır.

İnternetin bir pornografi yayın aracı olarak hızla yaygınlaşması sonucu, bu alanda işin kirliliği yönleriyle uğraşan insanların, çocukları daha da çok şiddete ve uygunsuz cinsel ilişkiye maruz bırakacak görüntüleri oluşturmak için, birbirleriyle yarışır pozisyona girdikleri tespit edilmektedir. Buna rağmen ülkemizde, henüz bu alanda mücadele edebilecek teknik polis ve adli birimlerin yeterince oluşmadığı göze çarpmaktadır. Türkiye’de, gerek çocuk pornografisi, gerekse bilişim suçlarının diğer alanlarında çalışan çok az birim olmakla birlikte, varolan birimlerin de birbirlerinden çok kopuk çalıştığı, gerekli eğitim ve teknik destek sağlanmadığı için olaylar esnasında oldukça yetersiz kaldıkları görülmektedir.

Başka bir konu ise, ülkemizdeki maddi imkansızlıklar dolayı, sokakta kalan çocukların sayısının bir hayli fazla olmasıdır. Bu durum, çocuk pornografisi işi ve ticareti ile uğraşanların işlerini, daha da kolaylaştırmaktadır.

Ülkemizde ekonomik nedenlerden dolayı, internet erişimleri büyük oranda, internet kafeler üzerinden gerçekleşmektedir. İnternet kafe kullanıcılarının büyük çoğunluğunu ise çocuklar oluşturmaktadır. İnternet’in çoğunlukla pornografi ve çocuk pornografisi yayın aracı haline gelmesi ve kafelerde bu yayınlara engel olacak filtre programlarının kullanılmaması nedeniyle çocuklar, birkaç tıklama neticesinde uygunsuz sitelere erişmekte veya değişik sitelerdeki chat odalarında çocuk pornografisi ile uğraşan kişilerle sözlü olarak iletişime geçebilmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Tüm dünya ülkelerini ilgilendiren çocuk pornografisi ve mücadelede yaşanan sıkıntıların ele alındığı bu makalede, daha ziyade ulusal ve uluslar arası platformlarda çocuk pornografisinin tanımı, kanuni boyutları, yaşanan genel sıkıntılar, çocuk pornografisinin sınıflandırılması, zararlı etkileri, hacmi ve ticari boyutları, yeni teknolojilerin etkisi ve nihayetinde ülkemizde yaşanan sıkıntılar üzerinde hem pratikteki uygulayıcı birimlerin çalışmalarından, hem de değişik ülkelerde bu konu üzerinde yapılan istatistiklerden örnekler verilerek, konuya genel bir bakış açısı kazandırılmaya çalışılmıştır.

Görünen odur ki; çocuk pornografisi ülke, sınır, milliyet, cinsiyet ve yaş gözetmeksizin, tüm dünya çocuklarını ve çocuk haklarını ciddi anlamda tehdit eden, çocukların cinsel şiddete maruz kalmasına ve acımasızca bir ticari meta

haline gelmesine sebebiyet veren, günümüzde ve gelecekte de ülkelere çok ciddi anlamda sıkıntı yaratacak bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

Ülkelerin çocuk pornografisi alanında yaşadığı sıkıntılar; tanımlar arasındaki farklar, yetişkin pornografi ile çocuk pornografisinin ayrımı, ülkeler arasındaki kanun ve yaş farklılıkları ile ortak işbirliğinin olmamasıdır. Bunun sonucu olarak çocuk pornografisi ile uğraşan kişiler, bu boşluklardan yararlanarak, çok rahat bir şekilde eylemlerini gerçekleştirmektedirler. Çocuk pornografisi ile etkin mücadele hususunda, uluslararası alanda mutlak suretle işbirliğine gidilmesi, ortak stratejilerin belirlenmesi ve tüm ülkelerin kabul edebileceği makul, gerçekçi ve uygulanabilir bir düzenleme yapılması şarttır.

Çocuk pornografisi olayı sonucu elde edilen resim ve filmlerdeki çocukların, sadece görüntü olarak değerlendirilmeyip, görüntülerin elde edilmesi esnasında da gerçekten cinsel yönden tecavüze ve şiddete maruz kaldığı gerçeği akıllardan çıkarılmamalıdır. Bu tür olaylarda kullanılan çocuklar üzerinde, olay sonrası meydana gelebilecek zararlı etkileri en aza indirmek için, devlet tarafından bu kişilere yönelik koruma sağlanmalıdır. Bu koruma çocukta cinsel şiddetten dolayı oluşabilecek olan depresyon, travma gibi rahatsızlıkları engelleyebilecek veya tedavi edebilecek psikolojik bir koruma olmalıdır. Aynı yeten çocuk pornografisi suçlarına yönelik de, sadece cezai müeyyide uygulanmayıp, psikolojik tedavi de gerçekleştirilmelidir.

Gelişen teknolojilerin de etkisiyle insanların, internet bağlantısı olan herhangi bir bilgisayardan çocuk pornografisi içeren bir materyale ulaşmaları çok kolaylaşmıştır. Bunun doğal sonucu olarak, arz ve talep korkunç bir şekilde artmış, nihayetinde bu günkü ticari hacme ulaşmıştır. Öyle ki; yetişkin pornografisi ile uğraşan kişiler dahi, bu büyük pastadan pay alabilmek için, çocuk pornografisi ticaretine yönelmişlerdir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, mücadele eden birimler de kendilerini en iyi şekilde yetiştirmeli ve son teknolojiyi takip etmelidir. Özellikle suç şebekeleri ile daha etkin mücadele edebilmek için, bu kişilere yeterli teknik destek ve eğitim imkanı sağlanmalıdır.

Dünyanın bir çok ülkesinde bilişim suçlarına, siber teröriste ve çocuk pornografisine yönelik mücadele merkezleri ve birimleri kurulmuştur. Ülkemizde de, diğer dünya ülkelerinde olduğu gibi mutlaka bilişim suçları ile etkili bir şekilde koluğun mücadele edebilmesi amacıyla, bilişim suçları mücadele ve eğitim merkezleri oluşturulmalı, özellikle internet üzerinden çocuk pornografisi yayını ve ticareti suçlarına karşı etkin müdahale edebilme gücü kazandırılmalıdır. Bu konuda ülkemizde şuanda varolan Bilişim Suçları Birimleri özellikle tüm büyük illere vakit kaybetmeksizin kurulmalı ve bu birimlerde çalışan ve çalışacak olan teknik personelin eğitim faaliyetlerinin yürütüleceği enstitüler açılmalıdır.

Ülkemizde ekonomik sorunlardan dolayı ailelerin bakamayıp, sokağa terk edilen çocukların, çocuk pornografisi işiyle uğraşan organize suç şebekelerinin eline düşmesi kaçınılmaz bir gerçektir. Mutlak surette sokağa terk edilmiş çocukların, devlet tarafından koruma altına alınması gerekmektedir.

Ülkemizde internet daha çok çocuk ve genç yaş grupları tarafından kullanılmaktadır. Bu açıdan bakıldığında anne ve babaların internet teknolojisine yabancı olduğu gerçeği ortaya çıkmaktadır. İnternet gerçek

dünyanın, sanal aleme yansımalarıdır. Dolayısıyla gerçek dünyada olan bütün olaylar, bütün kanun dışı içerikler internet üzerinde de bulunmaktadır. Özellikle çocuk pornografisi ticareti ile uğraşan organize şebekelerin sohbet odaları, haber grupları ve web siteleri vasıtasıyla internette gezinen bir çocuğu bulmaları ve onu tuzağa düşürmeleri çok kolay olduğu düşünüldüğünde, anne ve babaların kesinlikle çocuklarının internet aktivitelerini takip etmeleri ve internet teknolojileri konularında eğitim almaları gerekmektedir.

Ülkemizde internette yayıncılık kurallarını ve sorumluluklarını düzenleyen bir kanun bulunmamaktadır. Bu alanda acil olarak kanuni düzenlemelerin yapılması ve internet yayıncılık ilkelerinin tespit edilmesi gerekmektedir. Özellikle internet servis sağlayıcılarının ve internet kafelerin, suç delillerinin tespit edilmesi ve adli makamlara verilmesi bağlamında, düzenlenecek kanun içerisinde yeri ve sorumlulukları açık ve net bir şekilde belirtilmelidir.

İnternet aracılığıyla işlenen çocuk pornografisi suçlarında, birden fazla ülkeyi kapsayan değişik erişim yolları bulunabilmektedir. Bir tahkikat esnasında, olayın yurt dışındaki bir internet servis sağlayıcı üzerinden yapıldığı tespit edildiği takdirde, ilgili ülke emniyet birimleri ile temasa geçilerek, ihtiyaç duyulan bilgilerin temin edilebilmesi gerekmektedir. Diğer türlü, tahkikat belirli bir aşamaya geldikten sonra devam edemeyecektir. Bu açıdan bakıldığında, ülkelerin uluslararası alanda emniyet ve adli mercileri kapsayacak geniş çaplı bir işbirliğine gitmesi zaruridir.

Çocuk pornografisi ve çocuk ticareti içerikli yayın yapan internet sitelerini önlemek amacıyla vatandaşların, bu tür içeriğe sahip internet sitelerini ihbar edebileceği bir sistem ve bu sistemden gelen mesajları koordine edip ilgili birime yönlendirecek merkezi birimler oluşturulmalıdır. Ülkemizde çocuk pornografisi ve çocuk istismarı konusunda “topyekun bir mücadele planı” oluşturulmalı ve özellikle sivil toplum örgütlerinin de katılımıyla halk bu konuda bilinçlendirilmelidir.

Kaynakça

- AEM (Ankara Emniyet Müdürlüğü), (2004), Ankara Emniyet Müdürlüğü Bilişim Suçları Büro Amirliği Tespitleri.
- APAS (American Psychiatric Association Statement), (2003), “APA Statement: Diagnostic Criteria for Pedophilia” (17/06/2003), http://www.psych.org/news_room/press_releases/news_releases.cfm
- Carr, John, (2001), “Theme Paper on Child Pornography” *2nd World Congress Against the Commercial Sexual Exploitation of Children*, Yokohama (17-20 December 2001)
- CSEC (Commercial Sexual Exploitation of Children), (1996), “Stockholm Declaration and Agenda for Action”, *First World Congress Against the Commercial Sexual Exploitation of Children*, Stockholm, Sweden
- EC (European Council), (2001), “Bilişim Suçları Sözleşmesi”, Avrupa Konseyi, Budapeşte, Macaristan, Kabul Tarihi: 23.11.2001

- Hürriyet Gazetesi, (1998), "Pedofili bilişim 98'e konu oldu" 06.09.1998, <http://arsiv.hurriyetim.com.tr/tekno/turk/98/09/06/internet/09int.htm>
- INSAF (Indian National Social Action Forum), (1995), "The needs of children in Goa: Towards building an adequate response", *Interim Report in Indian National Social Action Forum*, Panjim, India.
- İnterpol Web Sitesi, (2004), "Uluslar arası Kanunlar", <http://www.interpol.int/Public/Children/SexualAbuse/NationalLaws/Default.asp>
- JHU (John Hopkins University), (2004), The Protection Project, John Hopkins University, (www.sais-jhu.edu/protectionproject)
- Jones, David PH and Ramchandani, Paul, (1999), Child Sexual Abuse, Informing Practice From Research, UK Department of Health, Radcliffe Medical Press. 119 pp. ISBN: 1-85775-362-3. Tavistock Centre, London
- O'Connell, Rachel, (1999), Untangling the Complexities of Combating Paedophile Activities in Cyberspace, Cork, Ireland: COPINE Project, Department of Applied Psychology, University College Cork, 1999. Website: <http://copine.ucc.ie/>
- Resmi Gazete, (2002), "Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi ile İlgili İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun", Kanun No: 4755 Resmi Gazete Yayını, 15.05.2002, <http://rega.basbakanlik.gov.tr/>
- UN (United Nation), (1989), "Çocuk Haklarına Dair Sözleşme" Birleşmiş Milletler Genel Kurultayı, Kabul tarihi: 20.11.1989, Site : <http://www.unicef.org/crc/crc.htm>
- Utting , Sir William, (1997), "People Like Us", *The Report of The Review of The Safeguards For Children Living Away From Home*, UK Department of Health
- Warburton, Jane, (2001), "Prevention, Protection and Recovery of Children from Commercial Sexual Exploitation", *2nd World Congress Against the Commercial Sexual Exploitation of Children*, Yokohama (17-20 December 2001)
- WFCL (Worst Forms of Child Labour Convention), (1999), "Convention 182 concerning the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour" Geneva, 17 June 1999 (date of adoption) and 19 November 2000 (date of coming into force) International Labour Organization, <http://www.hri.ca/children/texts/C182.shtml>
- WPCR (Wilton Park Conference Report), (2003) "Combating Child Abuse On The Internet: An International Response", *Wilton Park Conference*, 08-10.01.2003, Sussex, England

EKLER

5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanununda Yer Alan Çocuklara Yönelik Cinsel Eylemlerde Yararlanılabilecek Diğer Maddeler

Madde 103 - Çocukların Cinsel İstismarı

1- Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismar deyiminden;

- A) Onbeş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,
- B) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar,

anlaşılır.

2- Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, sekiz yıldan onbeş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

3- Cinsel istismarın üstsoy, ikinci veya üçüncü derecede kan hısmı, üvey baba, evlat edinen, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, sağlık hizmeti veren veya koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişiler tarafından ya da hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle gerçekleştirilmesi halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

4- Cinsel istismarın, birinci fıkranın (a) bendindeki çocuklara karşı cebir veya tehdit kullanmak suretiyle gerçekleştirilmesi halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

5- Cinsel istismar için başvuru olan cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması halinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

6- Suçun sonucunda mağdurun beden veya ruh sağlığının bozulması halinde, onbeş yıldan az olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur.

7- Suçun mağdurun bitkisel hayata girmesine veya ölümüne neden olması durumunda, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.

Madde 104 - Reşit Olmayanla Cinsel İlişki

1- Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, onbeş yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi, şikayet üzerine, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

2- Fail mağdurdan beş yaşta daha büyük ise, şikayet koşulu aranmaksızın, cezası iki kat artırılır.

Madde 105 - Cinsel Taciz

1- Bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz eden kişi hakkında, mağdurun şikayeti üzerine, üç aydan iki yıla kadar hapis cezasına veya adli para cezasına hükmolunur.

2- Bu fiiller, hiyerarşi veya hizmet ilişkisinden kaynaklanan nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle ya da aynı işyerinde çalışmanın sağladığı kolaylıktan yararlanılarak işlendiği takdirde, yukarıdaki fıkraya göre verilecek ceza yarı oranında artırılır. Bu fiil nedeniyle mağdur işi terk etmek mecburiyetinde kalmış ise, verilecek ceza bir yıldan az olamaz.

Madde 227 - Fuhuş

1- Çocuğu fuhşa teşvik eden, bunun yolunu kolaylaştıran, bu maksatla tedarik eden veya barındıran ya da çocuğun fuhşuna aracılık eden kişi, dört yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu suçun işlenişine yönelik hazırlık hareketleri de tamamlanmış suç gibi cezalandırılır.